



Analýza prípravných opatrení v kontexte
financovania rozvojových projektov
zo zdrojov EÚ.
Obec Mokroluh

Projekt GEO, n.o. KP : 14220300147

Ing. Rastislav Tkáč, Ing. Anton Figel'
Manažér sekcie poradenstva a vzdelávania
RPIC Prešov

Kritéria oprávnenosti žiadateľa



- Verejný alebo súkromný sektor (projekty partnerstva zástupcov uvedených sektorov sú skôr výnimka)
- V prípade partnerstva musia okrem žiadateľa splniť rovnaké podmienky aj všetci partneri
- Ziskové (komerčné) projekty – súkromný sektor
- Neziskové projekty – verejný sektor
- Vyrovnané záväzky voči dú, poisťovniam, žiadne ťarchy vyplývajúce z konkurzu alebo súdneho sporu
- Majetko-právne vysporiadanie (nájomné zmluvy, vlastníctvo nehnuteľnosti a pod.)
- Zabezpečenie povinného kofinancovania !
- História žiadateľa v prípade súkromného alebo tretieho sektoru

Oprávnenosť nákladov



- Všetky oprávnené náklady vznikajú až po podpise zmluvy !
- Štruktúra oprávnených nákladov je špecifická podľa cieľov výzvy (komerčné vs nekomerčné projekty), pri neinvestičných projektoch sú max. oprávnené náklady do 30000 Sk
- Pri obstaraní majetku je potrebné vychádzať z kontextu zákona o verejnom obstarávaní resp. obchodného zákonníka
- Štruktúra nákladov sa musí uviesť v rozpočte projektu, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou príloh žiadosti o NFP (nenávratný finančný príspevok)
- Pri čerpaní zdrojov na investičné výdavky je potrebné predložiť v čase podávania žiadosti o NFP min. 3 cenové ponuky
- KONKRÉTNE PODMIENKY TÝKAJÚCE SA OPRÁVNENOSTI NÁKLADOV UPRAVIA JEDNOTLIVÉ VÝZVY OPATRENÍ (SOP).

Čím sa zaoberať v prípravnej fáze



- **Zabezpečenie kofinancovania nákladov projektu zo strany žiadateľa (vlastné zdroje, úverové zdroje) – ak nie sú možné zálohové platby musí žiadateľ prefinancovať náklady projektu sám a spätne žiadať o refundáciu (dôležité naplánovať reálne cash flow)**
- **Príprava technickej dokumentácie ktorá je súčasťou povinných príloh žiadosti pri investičných projektoch**
- **Pri projektoch zameraných na CR (cestovný ruch) je povinnou prílohou podnikateľský zámer vrátane výpočtu návratnosti projektu**

Odporúčania



- Ak nemá žiadateľ žiadne alebo len minimálne skúsenosti s implementáciou projektov financovaných zo zdrojov ŠR alebo EÚ je vhodné konzultovať sporné otázky s poradenskou organizáciou (v prípade porušenia zmluvných podmienok musí žiadateľ vrátiť celý objem kontrahovaných finančných prostriedkov)
- Podľa informácií NARMSP (národná agentúra pre podporu MSP) je až takmer 30 % projektov vylúčených pre formálne nedostatky žiadosti o NFP
- Interné hľadisko – verejný sektor : včas schváliť obecným zastupiteľstvom zámer žiadateľa uchádzať sa o tieto zdroje v kontexte PHSR , ako aj finančnú príspevok na projekte
- Otázka DPH – oprávnený náklad iba pre neplatcov DPH !

Projekty cezhraničnej spolupráce – Interreg A,B,C



- Zameranie projektov
 - » Vytváranie platforiem rozvoja prihraničných oblastí
 - » Rozvoj cezhraničnej spolupráce
 - » Vytváranie partnerstiev
- Základné charakteristiky projektov :
 - » Projekty v partnerstvách nie individuálny žiadatelia (podmienka partnerov „obidvoch strán hranice“)
 - » Čerpanie rozpočtu a patričné kofinancovanie je tak na žiadateľovi ako partneroch projektu
 - » Nekomerčné projekty

Program cezhraničnej spolupráce SR/PL



- Priorita 1: Rozvoj cezhraničnej infraštruktúry
- Priorita 2: Rozvoj turizmu, ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva
- Priorita 3: Podpora miestnych iniciatív
Fond mikroprojektov (Pople to people)
- Priorita 4: Technická asistencia

Priorita 1: Rozvoj cezhraničnej infraštruktúry

Opatrenie 1.1: Komunikačná a dopravná infraštruktúra



- **aktivity zamerané na zlepšenie priamych väzieb SR – PL**
- **na zlepšenie dostupnosti určitých oblastí**
- **plány a programy pre rozvoj komunikačnej a dopravnej infraštruktúry**
- **nové riešenia v oblasti multimodálneho dopravného systému**
- **aktivity súvisiace najmä s cestnou bezpečnosťou**

Priorita 1: Rozvoj cezhraničnej infraštruktúry
Opatrenie 1.2: Infraštruktúra ochrany životného
prostredia



- **budovanie cezhraničnej infraštruktúry ochrany ŽP, na ochranu prírody, prírodných zdrojov a zlepšenie kvality**
- **rozvoj spoločných systémov na ochranu obyvateľstva pred prírodnými katastrofami**
- **spoločné plánovanie a lepší manažment enviromentálnych služieb v prihraničnom území**

Priorita 2: Socio-ekonomický rozvoj

Opatrenie 2.1. Rozvoj cezhraničnej spolupráce v oblasti turizmu



- **podpora investícií cezhraničnej infraštruktúry**
- **modernizácia a zlepšenie kvality verejných zdravotníckych zariadení**
- **výstavba a modernizácia chodníkov a ciest zameraných na turizmus s možnosťou využiť potenciál cezhraničného regiónu**
- **propagácia cezhraničnej spolupráce (publikácie, web, brožúry, letáky, katalógy, atď.)**
- **organizovanie spoločných turistických a kultúrnych cezhraničných aktivít**
- **rozvoj spoločných elektronických služieb**
- **podpora spoločného záchranného systému**

Priorita 2: Socio-ekonomický rozvoj

Opatrenie 2.2.: Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva



- **investície súvisiace s rozvojom a modernizáciou infraštruktúry v oblasti kultúry**
- **kultúrne výmeny, výmeny mládeže**
- **prevencia a ochrana fauny a flóry**
- **rozvoj a spolupráca v oblastiach kultúry, vzdelávania, ekológie, výskum a vývoj, atď.**
- **analýzy, štúdie, stratégie**
- **podpora vytvorenia spoločných kultúrnych a tradičných remeselných produktov**

Priorita 2: Socio-ekonomický rozvoj

Opatrenie 2.3.: Networking



Aktivity - sieťovanie súvisiace s rozvojom oblastí:

- **vzdelávanie,**
- **trh práce,**
- **sociálne služby,**
- **výskum a vývoj,**
- **záchranný systém,**
- **priemyselné klástre,**
- **elektronické služby,**
- **CR, ochrana kultúrneho dedičstva, atď.**

Priorita 3: Podpora miestnych iniciatív Fond mikroprojektov (Pople to people)



- **propagovať miestne iniciatívy a vytvoriť cezhraničné kontakty prostredníctvom realizácie mikroprojektov založených na aktivitách „ľudia-ľuďom“**
- **posilňovanie spoločnej spolupráce**
- **obnova a údržba regionálnych kultúrnych tradícií**
- **rozvoj ľudských zdrojov, vzdelávania, turizmu, športu, atď.**
- **podpora malých projektov infraštruktúry**

Koneční prijímatelia pomoci



- **samosprávne jednotky**
- **mestá a obce**
- **mimovládne organizácie**
- **neziskové organizácie**

Finančná hranica projektov



Priorita 1, 2: min 50 000 EUR (ERDF)

Priorita 3: 5 000 – 50 000 EUR (ERDF)

Kofinancovanie:

85% ERDF

10-15% štátny rozpočet

5% vlastné zdroje

Finančná alokácia programu



460 mil EUR - všetky cezhraničné programy

**PL/SR: 157,4 mil EUR (ERDF)
(85,8 mil/71,6 mil)**

Priorita 1: 43% (24%+19%)

Priorita 2: 34% (15%+14%+5%)

Priorita 3: 17%

Oprávnené územie



NSRR 2007-2013

Národný strategický referenčný rámec



- Návrh opatrení, ktoré pojednávajú o podpore cestovného ruchu ako takého pre plánovacie obdobie 2007-2013 sú zahrnuté v OP
 - » Základná infraštruktúra – pre verejný sektor
 - » Konkurencieschopnosť a hospodársky rast - pre súkromný sektor

V nasledujúcom sú uvedené **návrhy** opatrení týkajúcich sa podpory cestovného ruchu

ROP

Prioritná os 1.3 „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu“



- 1.3.1 Opatrenie č. 3.1 „Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni“
- 1.3.2 Opatrenie č. 3.2 „Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území na kultúrnospoločenské a osvetové účely“
- 1.3.3 Opatrenie č. 3.3 „Podpora a rozvoj infraštruktúry turizmu“

ROP

Prioritná os 1.3 „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu“



- Oprávnené aktivity
 - Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia pamäťových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni (galérie, múzea a knižnice)
 - Revitalizácia nevyužitých, resp. nevhodne využitých nehnuteľných kultúrnych pamiatok v území vo vlastníctve verejného sektora s využitím na rozšírenie činnosti pamäťových a fondových inštitúcií a ich využitia v kultúrno-poznávacom cestovnom ruchu, v odôvodnených a výnimočných prípadoch je možné revitalizované pamiatky využívať na kultúrno-spoločenské a osvetové účely
 - Obstaranie vybavenia pamäťových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni a kultúrno-spoločenských a osvetových zariadení v nadväznosti na ich rekonštrukciu, rozširovanie a modernizáciu, obstaranie IKT vybavenia

ROP

Prioritná os 1.3 „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu“ a infraštruktúra



- Podpora nekomerčnej verejnej infraštruktúry (verejné priestranstvá, parkoviská, orientačné tabule, chodníky, odpočívadlá, verejné WC a podobne) priľahlej k strediskám cestovného ruchu s celoročným využitím v územiach s medzinárodným a národným významom a územiach v regióne vyššej kategórie ako príslušný región
- Podpora prezentácie cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni, vytváranie a podpora existujúcich turisticko-informačných kancelárií, vytváranie partnerstiev na úrovni samosprávy a súkromného sektora a regionálnych klastrov
- Podpora tvorby ucelenej ponuky produktov CR s dôrazom na efektívne prírodného a kultúrneho potenciálu prostredníctvom prípravy kultúrno-poznávacích turistických trás na územiach s medzinárodným a národným významom a územiach v regióne vyššej kategórie ako príslušný región

ROP

Prioritná os 1.3 „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu“ a infraštruktúra



- **1.3.1 Opatrenie č. 3.1 „Infraštruktúra pamät'ových a fondových inštitúcií na miestnej a regionálnej úrovni“**
 - **Limit čerpania : 8,0-90,0 mil. Sk (vrátane DPH)**
 - **Kofinancovanie zo strany žiadateľa 5 %**
 - **Oprávnenosť výdavkov : do 31.12.2015 (max. 20 mes.)**
 - **Finančný plán : 47 mil. EUR**
 - **Oprávnení žiadatelia**
 - **Obec, VÚC, Orgány štátnej správy**

ROP

Prioritná os 1.3 „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu“ á infraštruktúra



- **1.3.2 Opatrenie č. 3.2 „Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území na kultúrnospoločenské a osvetové účely“**
 - Limit čerpania : 8,0-30,0 mil. Sk (vrátane DPH)
 - Kofinancovanie zo strany žiadateľa 5 %
 - Oprávnenosť výdavkov : do 31.12.2015 (max. 20 mes.)
 - Finančný plán : 117 mil. EUR
 - Oprávnení žiadatelia
 - Obec, VÚC, Orgány štátnej správy

ROP

Prioritná os 1.3 „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu“ a infraštruktúra



- **1.3.3 Opatrenie č. 3.3 „Podpora a rozvoj infraštruktúry turizmu“**
 - **Limit čerpania :**
 - **3,0-50,0 mil. Sk (vrátane DPH) investičné projekty**
 - **1,0 -10,0 mil. Sk (vrátane DPH) neinvestičné projekty**
 - **Kofinancovanie zo strany žiadateľa 5 %**
 - **Oprávnenosť výdavkov : do 31.12.2015 (max. 20 mes.)**
 - **Finančný plán : 60 mil. EUR**
 - **Oprávnení žiadatelia**
 - **Obec, Obce v partnerstve, VÚC, Orgány štátnej správy**

OP – Konkurencieschopnosť a hospodársky rast



- Opatrenie **2.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu**
- Účel
 - Účelom navrhovaného opatrenia je rast konkurencieschopnosti cestovného ruchu v oblasti poskytovaných služieb podporou investičných a neinvestičných aktivít v súkromnom sektore. Podpora budovania komplexných služieb cestovného ruchu s celoročným využitím (využitie minerálnych a geotermálnych prameňov pre rozvoj letnej a zimnej turistiky s komplexnými službami pre zákazníka, vytváranie rekreačných centier s možnosťami kultúrnych a poznávacích zájazdov spojených s predajom miestnych výrobkov napr. sklo, porcelán, výšivky, ochutnávky vín spojených s predajom a pod.).

OP – Konkurencieschopnosť a hospodársky rast



- **Výsledky:**

- vytvorenie komplexných turistických služieb s celoročnou prevádzkou
- vytvorenie nových inovatívnych služieb s vyššou pridanou hodnotou
- zlepšenie služieb pre zákazníkov a tým aj predĺženie pobytu zahraničných turistov na území Slovenska
- obnovené kultúrno-historické objekty pre účely cestovného ruchu
- nové produkty cestovného ruchu s dôrazom na lepšie využitie kultúrnych, technických a historických pamiatok SR a prírodných zvláštností
- obnovené kultúrne dedičstvo a prírodný potenciál
- zlepšený prístup k zariadeniam a strediskám cestovného ruchu a kultúry
- príprava a realizácia poznávacích zájazdov
- rozšírenie ponuky pre zákazníkov v prípade nepriaznivého počasia

OP – Konkurencieschopnosť a hospodársky rast



- Oprávnené aktivity :
 - podpora budovania mikroinfraštruktúry k strediskám CR, t.j. najmä mikroinfraštruktúry, ktorá sama o sebe neprodukuje zisk (parkoviská, inžinierske siete, verejné sociálne zariadenia, odpočívadla, orientačné tabule a pod.);
 - výstavba nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu (napr. obnova kúpeľníctva, doplnkové a športové služby, kúpaliská, lyžiarske lanovky a vleky, využitie banských diel na CR, o využitie lokalít priemyselného dedičstva pre cestovný ruch, atď.);
 - vytváranie nových atrakcií v regiónoch (napr. areálov pre športovcov či už letných alebo zimných, atď.);
 - podpora obnovy pamiatkových území, tematických kultúrnych trás a rekonštrukcia kultúrnych a historických objektov a zariadení so zámerom ich využitia na účely cestovného ruchu; zahrňujúcich aj lokality UNESCO zapísané, ale aj navrhované na zápis do zoznamu UNESCO
 - podpora manažmentu voľného času;
 - podpora výstavby a obnovy lyžiarskych tratí, vodných mól, prístavísk a pod.;
 - podpora veľkých projektov;
 - a ďalšie podobné oprávnené aktivity, ktoré podporujú ciele opatrenia.

OP – Konkurencieschopnosť a hospodársky rast



- Opatrenie **2.2 Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska**
- Účel :
 - Účelom tohto opatrenia je podpora propagácie slovenského cestovného ruchu doma i v zahraničí. Má prispieť k vytvoreniu priaznivého obrazu o Slovensku ako krajine cestovného ruchu s bohatým kultúrnym a historickým dedičstvom s množstvom prírodných krás aj pomocou dobudovania Národného jednotného informačného systému cestovného ruchu (NUTIS). Opatrenie priamo podporuje propagáciu Slovenska prostredníctvom subjektov verejného sektora a je nepriamo zamerané na podporu malých a stredných podnikateľov pri ich prezentácii na domácom i zahraničnom trhu, na tvorbu imidž pri podnikaní v cestovnom ruchu.

OP – Konkurencieschopnosť a hospodársky rast



- **Výsledky:**
 - vytvorenie, naplnenie a aktualizácia informačných databáz pre potreby rozvoja kultúry a cestovného ruchu v rámci informačného systému SACR
 - zvýšenie prezentácie v cestovnom ruchu na medzinárodných a domácich veľtrhoch a výstavách
- **Oprávnené aktivity:**
 - rozvoj informačných služieb cestovného ruchu - pokračovania v tvorbe Národného jednotného informačného systému cestovného ruchu, zber informácií do NUTIS-u TIK-mi, vytváranie a činnosť turisticko-informačných kancelárií a pod.;
 - tvorba informačných a prezentačných materiálov, účasti na propagačných a prezentačných aktivitách cestovného ruchu, podpora prezentácie SR v zahraničí ako atraktívnej turistickej destinácie a pod.

Odporúčania implementácie inovačných riešení CR pre obec „Mokroluh.“



- Zásada implementácie aktivít z pohľadu oprávnenosti žiadateľa v globálnej polohe :
 - Komerčné, podnikateľské zámery (MSP) financovať zo zdrojov „OP KaHR“
 - Nekomerčné projekty financovať zo zdrojov ROP, prioritná OS 1.3 „Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a rozvoja turizmu“ á infraštruktúra

Odporúčania implementácie inovačných riešení CR pre obec Mokroluh.



- Informačné centrum (TIK – turisticko-informačné kancelárie)
 - Výkresová dokumentácia nie viac ako 8 % z rozpočtu CON (celkové oprávnené náklady)
 - Výstavba, prístavba, nadstavba
 - Zvyšovanie energetickej hospodárnosti
 - Vnútorne vybavenie max. 20 % z rozpočtu CON
 - Vypracovanie EIA SEA
 - Nehnutelnosť vo vlastníctve žiadateľa bez tíarch
 - Po dobu 5 rokov od ukončenia projektu nie je možné meniť účel ani vlastníka nehnuteľnosti
 - Neoprávnené výdavky (cestovné, odpisy, úroky, osobné náklady a pod.)

Odporúčania implementácie inovačných riešení CR pre obec Mokroluh.



- Cyklotrasy
 - Budovanie tejto aktivity ako alternatívy mikroinfraštruktúrneho zázemia CR
 - Alternatíva komerčného využitia aktivity v spolupráci so súkromným sektorom (občerstvenie, požičovne, ubytovanie)
 - Alternatíva zapojenia sa do programu PL-SK spolupráce o ktorom odzneli informácie v predchádzajúcom (z pohľadu samosprávy ako oprávneného žiadateľa)
 - Konkrétne požiadavky na žiadateľa neboli doposiaľ zverejnené (výška kofinancovania, oprávnenosť žiadateľa a pod.)
 - Príprava podkladov pre investičnú výstavbu – projektová dokumentácia – v kontexte územného plánu obce, plán SEHR obce,

Odporúčania implementácie inovačných riešení CR pre obec Mokroluh.



- Reštauračné a ubytovacie kapacity
 - Financované zo zdrojov OP KaHR
 - Schválený a zverejnený OP KaHR neobsahuje podrobné informácie špecifikácie oprávnených nákladov.
 - 2004-2006
 - » Vlastníctvo pozemku alebo nehnuteľnosti, min. nájomná zmluva na 15 rokov
 - » Kofinancovanie 35-50 %
 - » Refundácia platieb
 - » Spracovaný rozpočet stavby – výkaz výmer
 - » Oprávnenie na podnikateľskú činnosť v danej oblasti
 - » Zodpovedná osoba – prax v odvetví
 - » Rýchle občerstvenie „TO GO“ neboli prioritou podpory v minulosti, skôr ide o komplexné služby vrátane ubytovania celodenného stravovania

Odporúčania implementácie inovačných riešení CR pre obec Mokroluh.



- Reštauračné a ubytovacie kapacity
 - Mikroinfraštruktúra (WC, parkovisko, návestie a pod.) ,
 - je možné financovať zo zdrojov ROP alebo OP KaHR – podľa charakteru projektu, resp. žiadateľa
- Budovanie kempov
 - Podobné zásady ako pri reštauračných a ubytovacích zariadeniach
- Odpočinkové zóny
 - Je potrebné mať na zreteli že ide o podporu CR, teda by mali byť budované v centrách aktívneho CR, ako súčasť rozvoja služieb cestovného ruchu (kombinácia neziskových a komerčných aktivít)
- Poľovníctvo
 - Nie je podporované
- Agroturistika
 - Z pohľadu opatrení operačných programov schválených v NSRR je možné túto aktivitu podporovať, za podmienok vyplývajúcich pre oprávnenosť čerpania fin. zdrojov do 30 % príjmov z poľnohýrovej – PRV (Plán rozvoja vidieka) nad 30 % OP KaHR
- Remeslá
 - Financovanie týchto aktivít je oprávnené v rámci podpory turizmu, je dôležité však zvážiť kto bude žiadateľom teda implementujúcou organizáciou z pohľadu právnej formy (obec, združenie, podnikateľský subjekt). Pri projektoch tohto charakteru sa odporúča predkladať projekt v rámci partnerstva nie ako individuálny žiadateľ.
- Rekonštrukcia pamiatok
 - Kritérium rozhodnutia je prvom rade otázkou vlastníctva objektov (obec – ROP)
 - Alternatíva využitia zdrojov MK SR (záchrana a obnova kultúrnych a historických pamiatok)
- Selekcia oddychových a priemyselných zón, keďže prioritou podpory sú zóny aktívneho cestovného ruchu!
- Odporúčanie :
 - realizovať aktivity v kontexte Plánu ekonomického a sociálneho plánu rozvoja obce
 - Vypracovať návrhy podpory rozvoja obce formou zvýšenie podielu návštevníkov – turistov (www stránka, informačné buletíny, CD/DVD prezentácia) tieto materiály zahrnúť do oprávnených nákladov pri predkladaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok
 - Projekty zamerané na implementáciu občerstvení charakteru TO GO konzultovať s kontraktácnou jednotkou ktorá bude manažovať výzvy na podporu CR, najpravdepodobnejšie SACR (priorita sú komplexné služby pre turistov)

Doplňujúce otázky



Vzhľadom na skutočnosť, že už boli schválené všetky OP na obdobie rokov 2007-2013, je možné hovoriť o rámcovom zameraní projektov. Konkrétne znenia jednotlivých výziev na podávanie žiadostí o NFP upravujú už len ich formálnu bázu.

V prípade akýchkoľvek otázok ma neváhajte kontaktovať :

RPIC Prešov

Reimanova 9, 08001 Prešov

Ing. Rastislav Tkáč, Ing. Anton Figel'

Manažéri sekcie poradenstva a vzdelávania

051 75 60 326

rtkac@picpo.sk , afigel@picpo.sk

www.picpo.sk